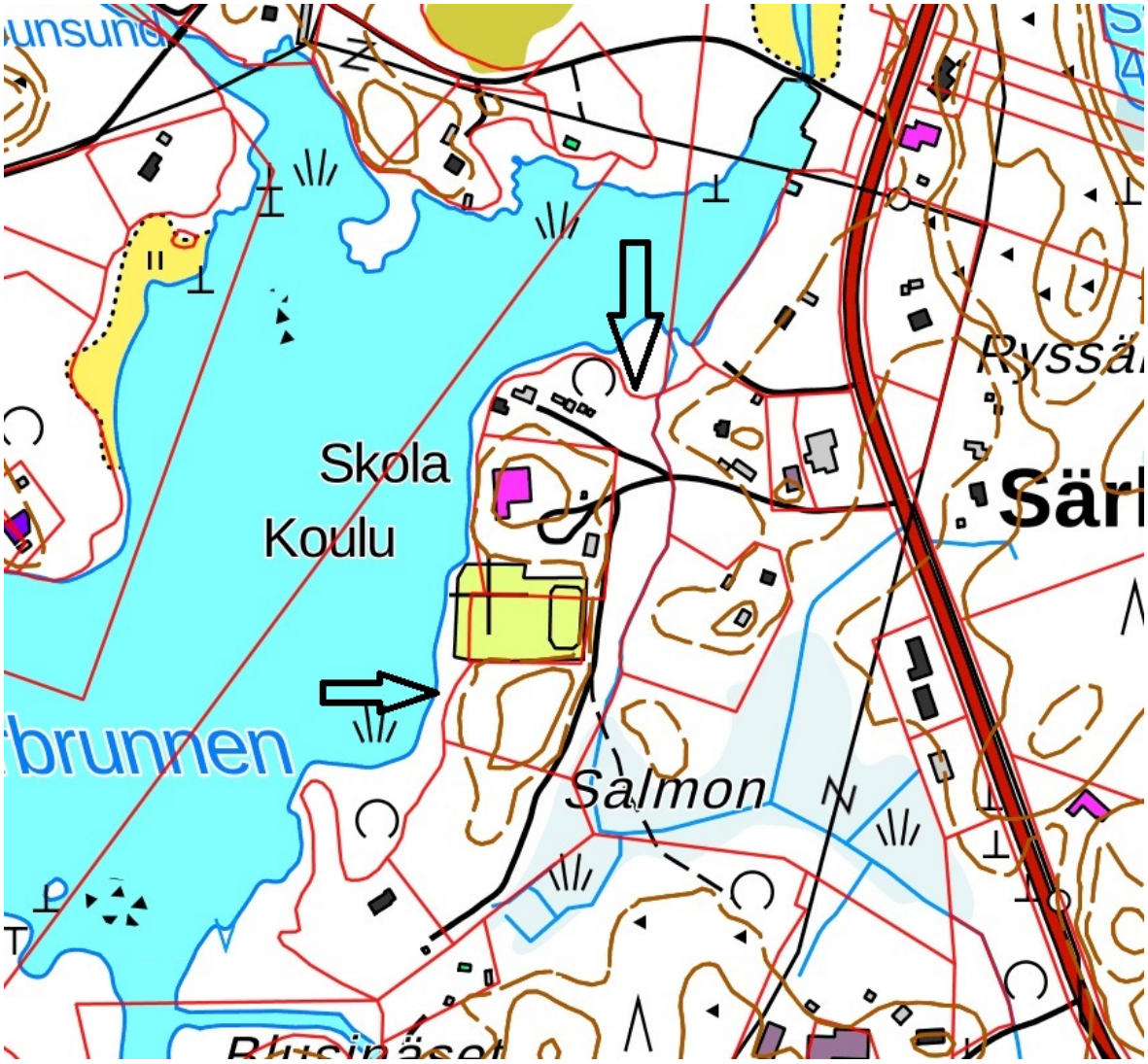
Naturinventering/miljökonsekvensbedömning för en planändring/förflyttning av en tomt för bostadområde (A) i Särkimo, Vörå kommun år 2020

NATURE-INVEST
Ingvar Fagerholm (FM, biolog)

Korsholm 2020

Naturinventering/miljökonsekvensbedömning för en planändring/förflyttning av en tomt för bostadområde (A) i Särkimo, Vörå kommun år 2020

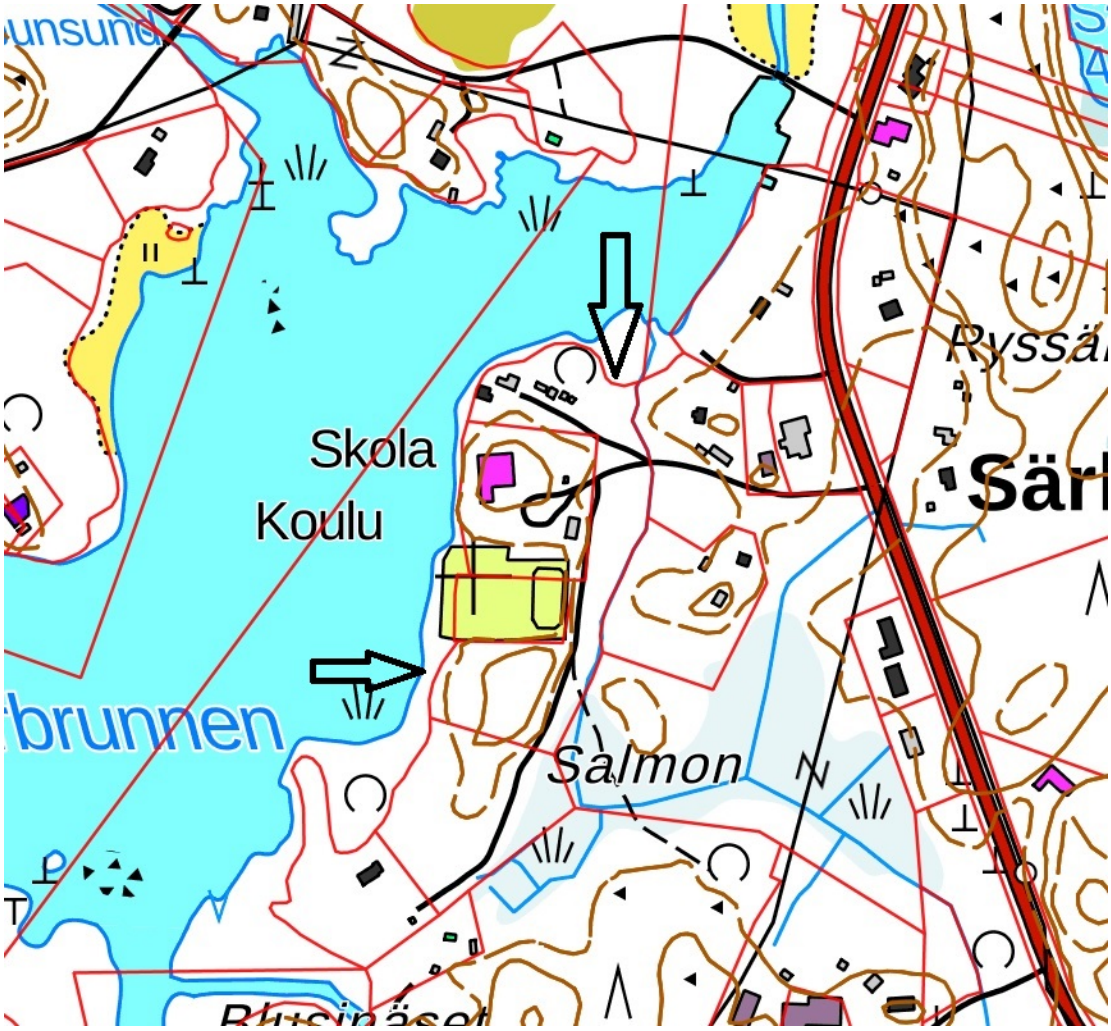
NATURE-INVEST
Ingvar Fagerholm (FM, biolog)
Björksundsvägen 3
66580 Kuni
Mobiltelefon 0505901848
Email: Nature-Invest@netikka.fi

Innehållsförteckning

1 Bakgrund 2
2 Metodik 3
3 Beskrivning av de olika undersökningsområdena 4
3.1 A-tomten i den norra delen 4
3.2 Nya placeringen av A-tomten söder om Särkimo skola 7
4 Komplettering utgående från nu gällande lagstiftning. 10
4.1 Skyddsprogram/Natura 2000 10
4.1.1 Naturvårdslagen (20.12. 1996/1096) 10
4.1.2 Skogslagen (12.12.1996/1093) 11
4.1.3 Vattenlag (27.5. 2011/587) 12
4.2 Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning 13
4.2.1 Hotade arter (46§ o 47§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096)/ 21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160)) 13
4.2.2 49§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) samt 23§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160) Habitatdirektivets bilaga 5 14
5 Hotade fågelarter inom undersökningsområdet 14
6 Sammanfattning/konsekvensbedömning 15
7 Litteratur 16

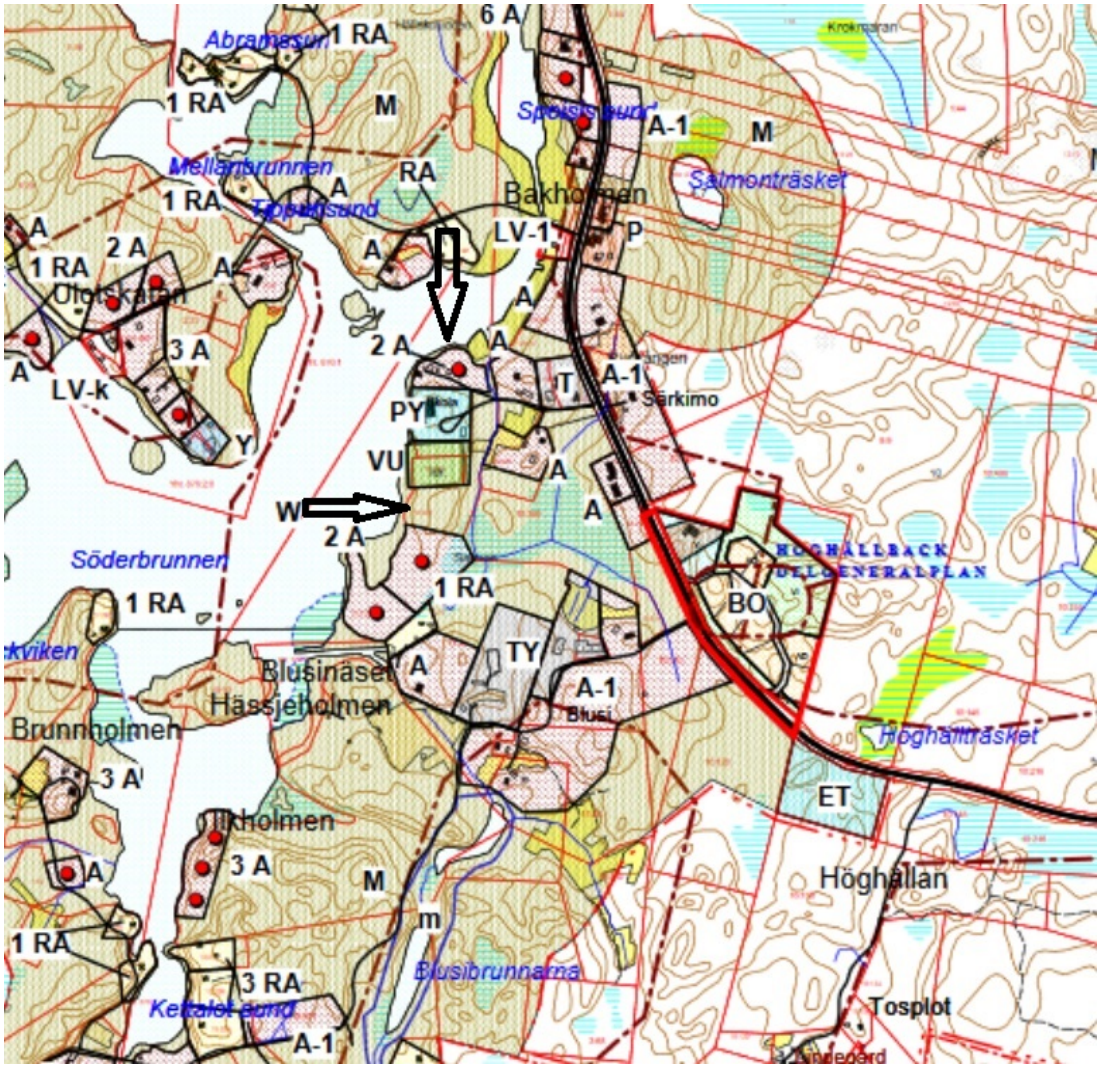
1 Bakgrund

I samband med en planering av en förflyttning av en tomt för bostad (A) inom ”Generalplan för havsstränder och bosättningsområden (2005) Särkimo-Brudsund” i Vörå kommun fanns ett behov av en mindre miljöinventering och miljökonsekvensdömning av förflyttningen av tomten. Området finns inom fastigheten: Nr 946-429-10-305 (befintlig reservering för bostadsområde (A, uppe till höger)(ny placering, uppe mitt)(figur 1).

Figur 1. Befintliga A-tomten samt området reserverat som bostadsområde (A, övre pilen) och den nya placeringen för bostadsområde (A, nedre pilen).

I figur 2 beskrivs gällande generalplan för området. Planen godkändes år 2005.

Figur 2. Reserveringen för bostadsområde (A) placering vid den övre pilen och den tilltänkta placeringen söder om PY området som i planen är skogsmark (M).

2 Metodik

Områdena undersöktes i fält i juli 2020.

3 Beskrivning av de olika undersökningsområdena

3.1 A-tomten i den norra delen

A-tomten är belägen intill en befintlig bostad. Där A-tomten nu är placerad är området begränsat och lågvuxen alskog med en mindre samfälld långgrund strand utanför.

Figur 3. Flygbild över befintliga A-tomten i norr och den nya planerade området mot väster (nedre pilen)

Bild 1. Stranden sedd mot norr från den befintliga fastigheten.

Bild 2. Den låglänta marken bakom de befintliga uthusfastigheterna.

Kommentarer:

- *En förflyttning av A-tomten från den norra delen skulle förbättra för den befintliga fastigheten.*

- *Området i norr är smalt och låglänt och skulle kräva omfattande åtgärder på strandremsan.*
- *För att kunna komma ut till öppet vatten från A-tomten i norr så skulle det krävas omfattande muddringar.*

3.2 Nya placeringen av A-tomten söder om Särkimo skola

Den nya planerade placeringen för A-tomten mot väster är en brant strand med lite vass och ganska bra vattendjup direkt. Skogsbeståndet är avverkat och består av gles plantskog av tall med ett mindre albälte mot stranden. I generalplanen har området beteckningen M, dvs skogsmark.

Figur 4. Flygbild över den tilltänkta placeringen av A-tomten vid söder om Särkimo skola fotbollsplan.

Bild 3. Stranden är stenig och ganska brant och övergår i ett mindre vassområde.

Bild 4. Marken är rejält stenig och har inslag av gran ner mot stranden.

Bild 5. Högre upp kommer mera tallar emot. Området är avverkat för en tid sen.

Kommentarer:

- *Området består av ett avverkat skogsskifte med brant strand utan miljövärden.*
- *I övrigt finns inga hinder för att exploatera den västra delen av strandremsan där det är relativt djupt vatten direkt efter vassbältet.*

4 Komplettering utgående från nu gällande lagstiftning.

4.1 Skyddsprogram/Natura 2000

4.1.1 Naturvårdslagen (20.12. 1996/1096)

Utgående från naturvårdslagen bör de områden som omfattas av planeringen utredas enligt de paragrafer som berörs i gällande lagstiftning.

Riksomfattande skyddsprogram (NVL 77§)
1) programmet för utvecklande av nationalparks- och naturparksnätet (24.2.1978, kompletterat 2.4.1980, 19.12.1985 och 16.6.1988)
2) basprogrammet för myrskydd (19.4.1979 och 26.3.1981)
3) programmet för skydd av fågelrika insjöar och havsvikar (3.6.1982)
4) lundskyddsprogrammet (13.4.1989)
5) skyddsbeslutet för Mickelsörarna (24.8.1989)
6) strandskyddsprogrammet (20.12.1990)
7) skyddsprogrammet för gamla skogar (27.6.1996)

Kommentarer:

- *Inom det begränsade planeområdet norr och söder om Särkimo skola finns inga områden som ingår i de riksomfattande skyddsprogrammen (NVL77§).*

Natura 2000 (NVL 61§ 1 mom.)

Kommentarer:

- *Inom det begränsade planeområdet norr och söder om Särkimo skola finns inga områden som ingår i Natura 2000 programmet.*

Skyddade naturtyper enligt naturvårdslagen (NVL 29§)
- naturliga dungar som till betydande del består av ädla lövträd
- hassellundar
- klibbalskärr
- sandstränder i naturtillstånd
- ängar vid havsstranden
- trädlösa eller av naturen trädfattiga sanddyner
- enbevuxen ängsmark
- lövängar
- stora enstaka träd och trädgrupper som dominerar ett öppet landskap

Kommentarer:

- *Inom det begränsade planeområdet norr och söder om Särkimo skola finns inga skyddade naturtyper i enlighet med naturvårdslagen (NVL 29§).*

4.1.2 Skogslagen (12.12.1996/1093)

10 § (20.12.2013/1085)

Att bevara mångfalden samt särskilt viktiga livsmiljöer

Skogarna ska skötas och användas så att de allmänna förutsättningarna tryggas för att bevara de livsmiljöer som är viktiga för skogens biologiska mångfald.

Livsmiljöer som är särskilt viktiga för mångfalden är områden i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta, när de avviker tydligt från den omkringliggande skogsnaturen. De särdrag som områdena kännetecknas av är:

1) omedelbara närmiljöer för källor, bäckar, sådana rännilar som bildar bäddar för fortgående rinnande vatten och tjärnar på högst 0,5 hektar, när de kännetecknas av särskilda vegetationsförhållanden och mikroklimat som beror på närheten till vatten och träd- och buskskiktet,

2) följande i underpunkterna a–e angivna torvmarksmiljöer när de gemensamt kännetecknas av vattenhushållning i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta:

a) lund- och örtkärr som kännetecknas av frodig och krävande vegetation, varierande trädbestånd och buskvegetation,

b) sammanhängande skogsfräken- och hjortrongrankärr som kännetecknas av varierande trädbestånd och förhärskande enhetlig skogsfräken- eller hjortronvegetation,

c) brunmossar som kännetecknas av att de har näringsrik jordmån, är trädfattiga och har krävande vegetation;

d) trädfattiga myrar på impediment eller tvinmark, och

e) madkärr som kännetecknas av varierande lövträdsbestånd eller buskvegetation och av att ytvattnet där har bestående påverkan,

3) bördiga mindre lundområden som kännetecknas av mull, krävande vegetation samt trädbestånd och buskvegetation i naturtillstånd eller ett tillstånd som påminner om detta,

4) skogsholmar med fastmarksskog på odikade torvmarker eller torvmarker där den naturliga vattenhushållningen huvudsakligen finns bevarad i oförändrat skick,

5) huvudsakligen minst tio meter djupa klyftor och raviner med branta väggar i berggrunden eller mineraljordar, när de kännetecknas av en från omgivningen avvikande vegetation,

6) huvudsakligen minst tio meter höga stup och skogsbestånd vid stupens nedre del,

7) sandfält, berg i dagen, stenbunden mark och blockfält som i virkesproduktionshänseende avkastar mindre än lavmoar, när de kännetecknas av ett tämligen glest trädbestånd.
De särskilt viktiga livsmiljöer som avses i 2 mom. ska vara små områden eller områden av mindre betydelse i skogsbrukshänseende. En livsmiljös ekonomiska värde ska uppskattas med beaktande av 11 §.
Närmare bestämmelser om naturtillstånd, tillstånd som påminner om detta och om särdrag hos särskilt viktiga livsmiljöer utfärdas vid behov genom förordning av statsrådet.

10a § (20.12.2013/1085)

Allmänna principer för och förbjudna åtgärder vid behandling av livsmiljöer:
Särskilt viktiga livsmiljöer enligt 10 § 2 mom. får skötas och användas genom försiktiga åtgärder där livsmiljöernas särdrag bevaras eller stärks. När åtgärderna vidtas ska den för livsmiljön utmärkande särskilda vattenhushållningen, strukturen på trädbeståndet, gamla överståndare, döda och murkna träd bevaras och vegetation, variation i terrängen och jordmån beaktas.
Åtgärder för skötsel och användning där särdragen stärks är planmässiga naturvårdsåtgärder och åtgärder för återställande av naturtillstånd. Åtgärder för skötsel och användning som bevarar särdragen är försiktig avverkning genom plockhuggning, upptagning av enskilda fläckar med hacka och plantering av plantor eller sådd av frön till träd som hör till Finlands naturliga flora. Det är tillåtet att med iakttagande av särskild försiktighet transportera virke och ta sig över bäckfåror i särskilt viktiga livsmiljöer, men detta får inte äventyra särdragen.
Åtgärder som inte är tillåtna i särskilt viktiga livsmiljöer är förnyelseavverkning, byggande av skogsväg, markberedning som skadar den för växtplatsen utmärkande vegetationen, dikning, rensning av bäckar och rännilar och användning av kemiska bekämpningsmedel.

Kommentarer:

- *Inom det begränsade planeområdet norr och söder om Särkimo skola finns inga områden som är uppräknade i skogslagens 10§ och 10a§.*

4.1.3 Vattenlag (27.5. 2011/587)

11§ Skydd av vissa typer av vattennatur

Det är förbjudet att äventyra de naturliga förhållandena i flador eller glon på högst tio hektar eller källor eller, någon annanstans än i landskapet Lappland, tjärnar eller sjöar på högst en hektar eller rännilar.
Tillståndsmyndigheten kan i enskilda fall på ansökan bevilja undantag från förbudet i 1 mom., om målen för skyddet av de typer av vattennatur som nämns i momentet inte avsevärt äventyras. Om ett projekt för vilket tillstånd

enligt denna lag har sökts har sådana följder som avses i 1 mom., ska frågan om beviljande av undantag prövas på tjänstens vägnar i samband med tillståndsärendet. I fråga om undantag gäller i tillämpliga delar det som föreskrivs om tillstånd som tillståndsmyndigheten beviljat.

Kommentarer:

- *Inom det begränsade planeområdet norr och söder om Särkimo skola finns inga skyddade typer av vattennatur i enlighet med vattenlagen (VL 11§).*

4.2 Förekomsten av hotade och skyddade arter enligt gällande lagstiftning

4.2.1 Hotade arter (46§ o 47§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096)/ 21§ och 22§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160))

Enligt 46§ ”Hotade arter” och 47§ ”Skydd av platser där arter förekommer” (29.5.2009/384) i Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) kan stadgas kan stadgas att en sådan hotad art som uppenbart hotas av utrotning åtnjuter särskilt skydd. Miljöministeriet skall vid behov utarbeta program för att återuppliva beståndet eller bestånden av arter som kräver särskilt skydd.
Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är viktiga för att en art som kräver särskilt skydd skall kunna fortleva.
Det är förbjudet att förstöra eller försämra förekomstplatser som är av betydelse för att en gynnsam skyddsnivå ska uppnås eller bibehållas för de arter som avses i 5a§ 1 mom. 2 punkten. På ikraftträdande och upphävning av förbud tillämpas 3 och 4 mom. i denna paragraf. (29.5.2009/384). Vilka arter som klassas som hotade finns listade i Naturvårdsförordningens bilaga 4. (endast arter som kräver särskilt skydd listade)

Bilaga 4 (19.6.2013/471)

HOTADE ARTER

Däggdjur:

Kommentarer:

- *Inga av de arter som kräver särskilt skydd förekommer inom planeområdet.*

Fåglar: (observationer från tiira.fi mellan åren 2010-2019)

Kommentarer:

- *Ingen av de hotade fågelarterna förekommer i närheten av planeområdet.*

4.2.2 49§ Naturvårdslagen (20.12.1996/1096) samt 23§ Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160) Habitatdirektivets bilaga 5

Enligt 49§ i Naturvårdslagen och 23§ i Naturvårdsförordningen är det förbjudet att förstöra och försämra platser där djurarter som nämns i bilaga IV (a) i habitatdirektivet parar sig och rastar. Dessa arter hör till dem som omfattas av ett så kallat strikt skyddssystem. De arter som förekommer i Finland finns uppräknade i naturvårdsförordningens bilaga 5. Förbudet gäller alla parnings- och rastplatser; det behöver med andra ord inte finnas något särskilt fattat beslut om dem.
Den regionala miljöcentralen kan bevilja undantag från förbudet endast på strikt definierade grunder som anges i artikel 16 (1) i habitatdirektivet.

I Finland förekommande djurarter som nämns i habitatdirektivets bilaga IV (a) (23§ i Naturvårdsförordningen (14.2.1997/160), bilaga 5)

Utgående från inventeringen i juli 2020 vid Timmerholmsviken och Björkholmen, sammanställning av litteratur och andra inventeringar kan följande slutsatser dras:

Kommentarer:
Däggdjur:
Björn, varg, lo:
- Förekommer inte inom planeområdet.

Utter:
- Förekommer inte inom planeområdet.

Flygekorre:
- Flygekorre förekommer inte inom planeområdet.

Fladdermöss samt övriga arter:
- vad det gäller de 11 arter av fladdermöss som finns uppräknade i habitatdirektivet gjordes ingen kartering på grund av de begränsade områdena kring Särkimo skola.
- Övriga hotade däggdjur inventerades inte på grund av den låga sannolikheten att de förekommer inom området.

Övriga arter:
- Inga observationer gjordes av åkergroda eller något av de övriga kräl-, grod-, blötdjur, fjärilar, skalbaggar och sländor som är uppräknade i direktivet.

5 Hotade fågelarter inom undersökningsområdet

I Finland förekommer 62 arter enligt bilaga I till fågeldirektivet. (www.birdlife.fi/suojelu/lainsaadanto/lintudirektiivi-lajit.shtml)

Genom egna observationer och sökningar i Tiira och andra informationskanaler kan konstateras att ingen häckning av någon av de 62 hotade arterna konstaterades år 2015.

Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland

Enligt Bird Lifes lista över hotade fågelarter i Finland år 2019 kan följande bedömning dock göras av undersökningsområdet:

(http://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhex/uhex-lista.shtml)

Kommentarer:

- *Av de akut hotade (CR) 11 arter, utrotningshotade (EN) 12 arter, sårbara (VU) 36 arter och missgynnade (NT) 30 arter förekommer ingen inom det begränsade planeområdet.*

6 Sammanfattning/konsekvensbedömning

En förflyttning av reserveringen för bostad (A) från det norra låglänta tomtområdet till området söder om fotbollsplanen skulle leda till att den låglänta stranden i norr förblir obebyggd och till många delar helt orörd i framtiden. En förflyttning av reserveringen för bostad (A) till området söder om fotbollsplanen skulle inte försämra några miljövärden eller på något annat sätt försämra skolområdets status som undervisningsmiljö.

Naturinventeringen och konsekvensbedömningen är gjord enligt gällande lagstiftning och torde vara en tillräcklig grund för att planen skall kunna slutföras utan några tilläggsinventeringar eller kompletteringar.

7 Litteratur

Finlands Lag II. 1997. S:t Michel 1997.

Huttunen, A. & Pahtamaa T.2002: *Luontoselvitykset yleis- ja asemakaavoissa.* Pohjois-Pohjanmaan ympäristökeskus. Oulu 2002.

Laine, J. 1996: *Suomalainen lintuopas*. Gummerus Jyväskylä 1996.

Meriluoto, M. & Soininen, T. 1998: *Värdefulla livsmiljöer i skogsnaturen.* Skogsbrukets utvecklingscentral Tapio. Tavastehus 1998. 191s.

Pertti Rassi, Esko Hyvärinen, Aino Juslén & Ilpo Mannerkoski (toim.), 2010: *Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2010* Erillisjulkaisu. s. 685. Ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus.

Södersman, Tarja 2003: *Luotoselvitykset ja luotovaikutuksen arvionti*. 109 Ympäristöopas, Vammala 2003 196s.

Ympäristöministeriö 2007: Lintudirektiivin I-liitteen lajit Suomessa
http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9046&lan=fi

Ympäristöministeriö 2008: Suomen kansainväliset vastuulajit
http://www.ymparisto.fi/default.asp?contentid=2406&lan=fi

Ympäristöministeriö 2010a: Uhanalaisten ja erityisesti suojeltavien lajien luettelo luonnonsuojeluasetuksessa
http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1756&lan=fi

Ympäristöministeriö 2010b: Luonnonsuojeluasetuksessa rauhoitetut lajit
http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=1728&lan=fi

Webbtjänsten för Rödlistan 2019:
https://punainenkirja.laji.fi/sv

Ympäristöministeriö 2011b: Suomessa esiintyvät luontodirektiivin II, IV ja V -liitteen lajit
http://www.ymparisto.fi/default.asp?node=9045&lan=fi,
http://www.sammakkolampi.fi/lajit/viitasammakko.html
http://www.birdlife.fi/suojelu/lajit/uhex/uhex-lista.shtml

Bird Life www.tiira.fi

Lepakkoyhdistys r.f www.lepakko.fi

Generalplan för havsstränder och bosättningsområden (2005):
https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Bostad--och-milj/Planlggning/Generalplaner/Sarkimo-Brudsund.pdf

Beteckningar till generalplan:
https://www.vora.fi/assets/Filarkiv/Bostad--och-milj/Planlggning/Generalplaner/byaplanbetekningar.pdf

Nieminen, M. & Ahola, A. (toim.) 2017: Euroopan unionin luontodirektiivin liitteen IV lajien (pl. lepakot) esittelyt. – Suomen ympäristö 1/2017: 1–278.

http://julkaisut.valtioneuvosto.fi/bitstream/handle/10024/79301/SY_1_2017.pdf?sequence=1&isAllowed=y